

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2012 vyjádřená v základních běžných cenách byla 122 238,7 Kč. V roce 2013 se PZO zvýšila o 4,9 % na 128 223,1 mil. Kč. Na tomto vývoji se podílel růst rostlinné produkce o 6,0 % a živočišné produkce o 4,2 %. V rostlinné výrobě došlo k navýšení sklizní u obilovin celkem a řepky, ale na druhé straně se snížily jejich ceny. Na zvýšení živočišné produkce se podílely všechny komodity s výjimkou skotu a vajec. U drůbeže sice pokleslo naturální množství, ale díky nárůstu cen byla vyšší i její produkce. K nejvyššímu nárůstu produkce došlo u mléka díky nejen vyšší výrobě, ale především ceně.

Porovnáme-li zemědělskou produkci v základních stálých cenách roku 2000, pak se PZO zvýšila v roce 2013 proti roku 2012 o 4,9 %, z toho je rostlinná produkce vyšší o 9,0 % a živočišná produkce o 0,5 %.

Rostlinná produkce se v roce 2012 podílela na PZO 58,6 %, v roce 2013 to bylo 59,2 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (45,2 % v roce 2012 a 42,9 % v roce 2013) a technické plodiny (26,6 % v roce 2012 a 27,2 % v roce 2013).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2012 na PZO v základních běžných cenách 36,8 %, v roce 2013 to bylo 36,6 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (45,6 % v roce 2012 a 47,8 % v roce 2013) a chov jatečných prasat (20,7 % v roce 2012 a 20,4 % v roce 2013). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 2,5 % v roce 2012 a 2,2 % v roce 2013. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné se na produkci podílely 2,0 % v obou letech.

Mezispotřeba (MS) se v roce 2012 podílela na PZO v tržních cenách 72,6 %, v roce 2013 to bylo 71,0 %. Nejvýznamnější položkou byla spotřeba krmiv, a to 34,5 % v roce 2012 a 36,6 % v roce 2013. Mezispotřeba se meziročně zvýšila o 2,9 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách (HPH) v roce 2012 činila 33 991,4 mil. Kč. V roce 2013 se zvýšila o 10,2 % na 37 455,8 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu (SFK) dostaneme čistou přidanou hodnotu v základních cenách (ČPH), jež byla v roce 2012 ve výši 18 968,1 mil. Kč, a meziročně se zvýšila o 15,3 % na 21 872,2 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2012 činil 47 032,3 mil. Kč a meziročně se zvýšil o 2,5 %, tudíž v roce 2013 byl 48 230,4 mil. Kč. V roce 2012 náhrady zaměstnancům činily 24 828,0 mil. Kč, v roce 2013 došlo i přes snížení placené pracovní síly k růstu náhrad zaměstnancům o 2,9 % na 25 550,0 mil. Kč.

V roce 2013 poklesla oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu (-8,9 %) z 18 071,1 mil. Kč na 16 469,3 mil. Kč.

V roce 2013 se zvýšil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2012 o 1,3 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) v roce 2013 byl 101,9 %.

Obiloviny jsou nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR, jejich podíl na produkci v roce 2013 činil 25,4 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku byl vyšší o 14,7 %, reálné výrobní ceny se naopak snížily o 14,0 % a objem výroby obilovin v základních běžných cenách mírně poklesl o 1,3 %. Opačná situace byla u brambor, kde poklesl objem produkce v cenách předchozího roku (-17,8 %), ale došlo při značném nárůstu reálných výrobních cen (+59,6 %) k navýšení objemu výroby v základních běžných cenách o 31,2 %. Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2013 byla průměrná reálná výrobní cena o 7,3 % nižší než v roce 2012 a při zvýšení objemu produkce v cenách předchozího roku o 12,1 %; celkově vzrostla reálná hodnota rostlinné výroby ve výrobních i základních cenách o 4,0 %.

V roce 2013 došlo ke zvýšení průměrné reálné výrobní ceny skotu a drůbeže o 5,0 %, u prasat naopak došlo k poklesu o 2,0 %. Reálná hodnota v základních cenách poklesla u skotu o 2,2 %, důvodem byla nižší meziroční hodnota vyplacených dotací. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu nižší o 4,0 %, u drůbeže o 4,5 %, u prasat se zvýšil o 3,0 %. Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce 2013 mírně zvýšil (+1,3 %), zvýšila se reálná cena (+5,8 %) a tudíž i reálná hodnota produkce ve výrobních a základních cenách (+7,1 %). Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla vyšší ve výrobních cenách (+2,7 %) i základních cenách (+2,2 %).

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) se zvýšil o 7,0 %, reálná hodnota produkce v základních cenách byla vyšší o 2,9 %, reálná výrobní cena naopak poklesla o 3,6 %.

Reálná hodnota mezispotřeby v základních cenách byla nad úrovní roku 2012 (+0,9 %). Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2013 došlo ke zvýšení reálné hodnoty o 8,1 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě (+1,8 %) se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, zvýšila o 13,1 %. Přes pokles ostatních daní na výrobu o 7,8 % v reálných hodnotách a ostatních dotací na výrobu o 7,9 % došlo ke zvýšení míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 0,6 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2013 oproti předchozímu roku nižší o 0,7 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou položku. V roce 2012 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 52,8 %, v roce 2013 to bylo 53,0 %. V roce 2013 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 1,0 % vyšší než v roce 2012 a čistý provozní přebytek se zvýšil o 0,2 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2013 v reálné hodnotě o 2,4 %. Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, klesl v roce 2013 o 9,7 %.